فصلنامه تحقیقات مکانک کاربردی تاریخ دریافت: ۹۶/۳/۲ تاریخ پذیرش:۱۳۹۶/۳/۲۵ دوره ۹. شماره ۱. تابستان ۱۳۹۶

مطالعه تجربی و تحلیلی بازیافت حرارتی از ریخته گری پیوسته شمش فولادی با هدف تامین گرمایش و آب

کرم مصرفی حامدحسنی^۱، محمد نیکیان^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه مهندسی مکانیک، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تاکستان، قزوین، ایران ۲- استادیار، گروه مهندسی مکانیک، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تاکستان، قزوین، ایران Hamed5448@hotmail.com

چكىدە:

در همه فرآیندهای تولید فولاد، مقدار زیادی حرارت ایجاد می گردد؛ با بازیافت و استفاده از این حرارت می توان در مصرف منابع طبیعی و هزینه ها صرفه جویی نمود. هدف این نوشتار بیان یک روش اجرایی و تاثیر آن در میزان بهره وری انرژی در ریخته گری پیوسته می باشد. در این مقاله مقدار حرارت بازیافتی از ریخته گری پیوسته در ناحیه قبل از برشکاری شمش مورد بررسی قرار گرفته است. برای جذب این گرما، یک کلکتور حرارتی مشابه کلکتورهای تخت خورشیدی (با استفاده از تجهیزات موجود در شرکت ذوب آهن البرز غرب) ساخته شد. پس از نصب کلکتور در محل مورد نظر و راه اندازی سیستم گردش آب، گرماه ادامه از نصب کلکتور در مصرف گاز طبیعی صرفه جویی نمود. پس از انجام آزمایش، داده ها را با حاصل یک روش عددی و نتایج سایر محققان مقایسه نمودیم . سپس با توجه به محدودیتهای اپراتوری و فضای در اختیار، سیستم پیشنهادی افزایش حرارت بازیافتی طراحی گردید. با تعمیم حاصل روش عددی در نتیجه آزمایش، توانستیم مقدار گرمای سیستم پیشنهادی را تخمین زده و مزایای حاصل از آن را ارایه نماییم. در نهایت مقدار گرمای بازیافتی از 2 m کل سطح کلکتور برابر با استفاده از ترموگرافی تخمین زده شده است.

کلید واژگان: بازیافت حرارت، ریخته گری پیوسته فولاد، تولید آب گرم.

Experimental and analytical study of heat recovery from continuous casting billet production with aim of heating and domain hot water

<u>Hamed Hassani</u>¹, Mohammad nikian²

1- MSc Student, Department of Mechanical Engineering, Takestan Branch, Islamic Azad University, Takestan, Iran

2- Assistant Professor, Department of Mechanical Engineering, Islamic Azad University, Takestan, Iran

†Corresponding Author Email: Hamed5448@hotmail.com

Abstract:

In the all processes of steel production, a lot of heat is created; recovering and using this heat can save on natural resources and costs. The purpose of this paper is to describe an executive method and its impact on the amount of energy efficiency in continuous casting. In this paper, the amount of recovered heat from continuous casting in the pre-shear section has been investigated. To absorb this heat, a similar collector was made of solar collector collectors (using the equipment at the West Alborz Steel Company). After installing the collector at the desired location and setting up the circulating water system, 5216 kcal/h heat was recovered; according to this amount, 0.65 m³/h can be saved for natural gas consumption. After the experiment, we compared the data with the result of a numerical method and the results of other researchers. Then, due to operator and space constraints, the recommended system for recovering heat was designed. By generalizing the numerical method in the result of the experiment, we were able to estimate the amount of heat of the proposed system and provide the benefits of it. Eventually, the recovered heat of 12 m² collector area will be equal to 121086 kcal/h. At all stages, the temperature of the billets surface is estimated using thermography.

Keywords: Heat recovery, continues casting, Hot water generation.

۱ – مقدمه

یکی از سیستم های تولید شمش فولادی، ریخته گری پیوسته میباشد. این روش یک سیستم بسیار مهم و پیشرفته متالورژیکی است که در آن سرعت تولید شمش بسیار افزایش یافته و کیفیت متالورژیکی شمشها نیز به دلیل یکنواختی و همگونی تولید بهبود مییابد. یکنواختی و بی عیب بودن شمشها در این روش، سبب کاهش ضایعات در هنگام نورد گردیده و تولیدی اقتصادی را بوجود میآورد. همین امر باعث شده تا در سال ۲۰۱۴ بیش از ۹۵.۹ درصد از محصول فولاد خام جهانی از این روش تولید گردد [۱].

جهت کنترل و بهبود کیفیت محصولات فولادی مانند شمش، ورق و ... ، طراحی مدل های محاسباتی که بتواند رفتار حرارتی فولاد را توصیف نماید دارای اهمیت می باشد. در خصوص محاسبه و مدل سازی ریاضی دمای سطح شمش مطالعاتی توسط محققان انجام شده است.

سلمان متقیان [۲] به شبیه سازی فرآیند خنک کاری ثانویه در ریخته گری پیوسته فولاد پرداخته است. وی توسط نرم افزار فلوئنت و به صورت سه بعدی با مدل کردن فرآیند انجماد نشان داد که سرعت ریخته گری در دبی آب ثابت تاثیر فراوانی در توزیع دمای شمش و طول متالورژیکی آن دارد.

حامد حسین زاده [۳] با استفاده از مدل سازی ریاضی برای انتقال حرارت و انجماد در ریخته گری پیوسته به این نتیجه دست یافت که با افزایش عدد استفان، ضخامت لایه جامد و سرعت انجماد نیز افزایش می یابد. وی تغییر فاز و انتقال حرارت در ریخته گری پیوسته را مورد تحلیل قرار داد. برای این منظور سطح مقطع قالب را مربع و شار خروجی از قالب و شرایط آب خنک کننده از قبیل دمای ورودی و پروفیل تغییر دمای آن در طول فرآیند را معلوم فرض نمود. سپس پروفیل تغییر دمای آن در طول فرآیند را معلوم فرض نمود. سپس جهت ساده سازی حل، معادلات حاکم بر قسمتهای مذاب و جامد و قالب را از حالت دو بعدی به یک بعدی تبدیل کرده و با استفاده از روش تفاضل محدود، گسسته سازی و بصورت عددی مورد تحلیل قرار

حسین آهنگری [۴] فرآیند انجماد فلزات را به روش تفاضل محدود شبیه سازی نمود. وی با در نظر گرفتن مدلی سه بعدی از شمش فولادی و گرمای نهان انجماد و حل معادلات دیفرانسیل فوریه توانست یک مدل عددی ارایه نماید و آن را با روش تفاضل محدود حل کند. حاصل حل عددی توزیع دما را با نتایج آزمایشگاهی مورد بررسی قرار داده و بیان کرد می توان توزیع دما در زمانهای مختلف، گرادیان دمایی و چندین پارامتر موثر دیگر را با مدل ارائه شده محاسبه نمود.

کاظم ابطحی [۵] انتقال حرارت در سیستم ریخته گری مداوم را شبیه سازی نمود. ایشان با استفاده از نرم افزار و با بهره گیری از روش المانهای محدود و پس از تعریف معادلات حاکم و بیان شرایط مرزی

مختلف توانست مقطع شمش را به صورت دوبعدی آنالیز نماید. نتایج حاصله بیانگر تاثیر دمای ریخته گری و سرعت ریخته گری بر سایر پارامتر ها همچون ضخامت پوسته جامد شده و ... میباشند.

آنا ایوانووا [۶] تغییر فاز لایه مرزی در ریخته گری پیوسته را محاسبه نمود. وی با استفاده از روش تفاضل محدود و حل معادلات غیرخطی حاکم بر مساله و اعمال دمای شمش، سرعت ریخته گری را بسیار با اهمیت توصیف نمود.

آدان رامیرز لوپز و همکاران [۷] انتقال حرارت شمش فولادی در ریخته گری پیوسته را شبیه سازی نمودند. هدف آنها ساخت نرم افزاری جهت تعیین دمای شمش در هر نقطه از خط ریخته گری میباشد. آنها از روش تفاضل محدود جهت حل معادلات دوبعدی استفاده کرده و اثر انتقال حرارتهای تشعشعی و هدایتی را در معادلات منظور نمودند.

آرتور ویلار و همکاران [۸] با مطالعه تبدیل انـرژی بلااسـتفاده در ریخته گری پیوسته، بیان کردند که ۲۰ تا ۵۰ درصـد انـرژی دریـافتی در پروسه، بصورت حرارت از صـفحههای داغ و فرآینـدهای گرمـایش، بدون استفاده تلف میشود. آنها با مطالعه انرژی قابل بازیافـت از فرآینـد ریخته گری تعدادی از کارخانهها و میزان تاثیر آن بـروی نشـر گازهـای گخانهای تحقیق خود را انجام داند.

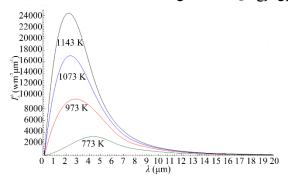
آرتور ویلار و همکاران [۹] بازیافت حرارت از ریخته گری پیوسته ورق فولادی پس از برش توسط ماشین برش اکسیژن را در محل خنک کاری ورق بررسی نمودهاند. هدف از ایس کار ایجاد راه حل جدیدی برای کاهش مصرف انرژی و کاهش انتشار تعشعات بوده است. آنها ورق های فولادی که توسط لولههای حاوی جریان آب خنک میشوند را برای جذب حرارت تشعشعات بکار برده و توانستند با توجه به محدودیتهای موجود که اجازه استفاده ۷۷ درصد تشعشعات را می دهند، به اختلاف دمای آب ورودی و خروجی ۹۰ درجه سانتیگراد برسند.

ماکوتو شیمیزو و همکاران [۱۰] بروی جاذب های انرژی خورشیدی که توانایی جذب حرارت بیش از ۶۰۰ درجه سلسیوس را دارند مطالعه نمودند. هدف از این کار استفاده از امواج مادون قرمزی است که دارای حرارتی بیش از ۶۰۰ درجه سانتیگراد میباشند. چرا که جاذبهای خورشیدی استاندارد توانایی جذب طول موجهایی که بیش از ۱۵۰ درجه سلسیوس حرارت دارند را ندارند. براساس مدل سازی ریاضی و دادههای آزمایشگاهی، آنها بیان کردند که پوشش از جنس تانتالیوم باعث افزایش میزان جذب امواج توسط کلکتور خواهد

تیرآهنها دریافتند که بیشترین گرما در طول موج ۲.۵ تا ۱۰ میکرون است. سپس برای جمع آوری این گرما از کلکتور خورشیدی استفاده نمودند. پس از جذب گرما آن را توسط یک سیستم انتخابی جهت مصرف هدایت نمودند. کلکتور را در زوایا و ارتفاعات مختلف نصب کرده و نتایج ذکر شده را ارائه نمودند.

٢- جذب تشعشع توسط كلكتور

پرتوهای گسیل شده از فولاد را می توان بعوان رفتاری از جسم خاکستری فرض کرده و براساس دادههای ارائه شده توسط کابلاک [۱۲]، 8.80 = 3 را بصورت میانگین در صنایع فولاد در نظر گرفت. در شکل (۱) شدت تابش طیفی فولاد در دماها و طول موجهای مختلف نشان داده شده است.

شکل (۱): شدت تابش طیفی فولاد در دماها و طول موجهای مختلف براساس شکل (۱) بیشترین گسیل در دمای 1143 K در طول موج سط 2.25 خواهد بود. جهت محاسبه مقدار گسیل سایر طول موج ها می توان از معادله (۱) نیز استفاده نمود.

$$F_{\lambda_1 - \lambda_2} = \frac{\int_{\lambda_1}^{\lambda_2} I_{\lambda} d\lambda}{\int_{\lambda_1}^{\lambda_n} I_{\lambda} d\lambda} \tag{1}$$

همچنین مقدار انتقال حرارت بین شمش ها و صفحات جاذب را می توان از معادله (۲) بدست آورد[۱۲].

$$\dot{Q}_{12} = \frac{\sigma \varepsilon_1 \varepsilon_2 A_1 \phi_{12} \times (T_1^4 - T_2^4)}{1 - (1 - \varepsilon_1) - (1 - \varepsilon_2) \phi_{12} \phi_{21}}$$
 (7)

که در معادله فوق اندیسهای ۱ و ۲ به ترتیب مربوط به شمش و صفحه جاذب هستند. ϕ_{12} فریب دید بوده که مقدار آن کاملاً به شکل هندسی اجسام و تابش گسیل شده از سطح A_1 و تابش دریافتی سطح A_2 بستگی داشته و از معادله (۳) محاسبه می شود.

$$\emptyset_{12} = \frac{1}{\pi A_1} \int_{A_1} \int_{A_2} \frac{\cos \beta_1 \cos \beta_2}{S^2} dA_1 dA_2$$
 (7)

در معادله (۳) ، S خط فرضی فاصله مرکز سطح A_1 تا مرکز سطح B_1 ، B_2 یا B_1 ، B_2 زاویه بین B_2 و خط عمود (B_2) بر صفحه B_2 میباشند که در شکل (۲) نشان داده شده است.

شکل (۲): وضعیت هندسی شمش و موقعیت نصب جاذب حرارت

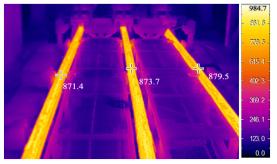
ضریب دید ϕ_{21} نیز از رابطه دو طرفه کابلاک بدست می آید. این ضریب را باید بصورت جداگانه برای هر وجه شمش که بروی صفحه جاذب تابش دارد، محاسبه نمود.

$$\phi_{12}A_1 = \phi_{21}A_2$$
 (۴) همچنین با استفاده از فرمولهای ریاضی داریم.

$$\cos \beta_1 = \frac{\overrightarrow{N_1} \overrightarrow{S}}{|\overrightarrow{N_1}||\overrightarrow{S}|} \tag{(a)}$$

۳- تخمین دمای شمش و محاسبه کل حرارت گسیل شده

با توجه به شکل (۳) که حاصل تصویر ترموگرافی خط تولید است، دمای سطح شمش در محدوده مورد مطالعه دارای اکسید آهن، حدود ۸۷۰ درجه سانتیگراد میباشد. در برخی نقاط از سطح شمش، دمای ۹۸۰ درجه سانتیگراد نیز مشاهده می گردد

شکل (۳): تصویر ترموگرافی خط تولید

حال با استفاده از رابطه استفان-بولتزمن برای جسم سیاه خواهیم داشت:

$$q = \sigma \varepsilon \left(T_{\rm IJ}^4 - T_{\rm Amb}^4\right)$$

$$q = 5.6704 \times 10^{-8} \times 0.85$$

$$\times (1143^4 - 307^4) = 81837 \text{ W/m}^2$$
(5)

در رابطه فوق دمای محیط ^{84} درجه سانتیگراد می باشد که قبل از فرآیند تولید اندازه گیری شده است. بنابراین با وجود سه خط تولید، مقدار ماکزیمم حرارت گسیل شده از شمش ها معادل ^{84} مقدار ماکزیمم حرارت گسیل شده از شمش ها معادل ^{84}

۴- محاسبه عددی حرارت جذب شده توسط کلکتور

سطح مقطع شمش تولیدی 170×170 میلیمتر بوده و طول موثر آن 7 متر فرض شده است. محاسبات این قسمت با استفاده از معادله (7) و داده های جدول (1)، در نرم افزار (7) و داده های جدول (8)

حاصل آنها بصورت جدول (۲) ثبت گردیده است. زوایا و فاصلههای مندرج در جدول (۲) نیز توسط نرم افزار Autocad استخراج شدهاند.

جدول (۱): پارامترهای ثابت مورد نیاز جهت محاسبات

A (m ²)	ε	T(K)	عنوان
0.5	0.94	907	پارامترهای کلکتور
0.9	0.85	1143	پارامترهای شمش

جدول (۲): متغیرها و محاسبات حاصل از آنها

			-		
موقعیت	β_2	β_1	S (m)	Ø ₁₂	Q ₁₂ (w)
خط۱ وجه	27	63	1.116	0.3360	16842
بالا					
خط۱ وجه	32	58	1.087	0.3935	19830
روبرو					
خط۲ وجه	12	78	2.352	0.0380	1879
بالا					
خط2 وجه	14	76	2.298	0.0459	2273
روبرو					
خط3 وجه	8	82	3.633	0.0108	533.7
بالا					
خط٣ وجه	9	81	3.570	0.0125	619.6
روبرو					
	مجموع			41977.3	

۵- مدل تجربی

برای این منظور از کلکتور صفحهای تخت بدون پوشش استفاده کرده ایم. بدین صورت که ابتدا لولههای مسی بطول ۱ متر و با ضخامت ۱ میلیمتر و قطر خارجی ۱۰ میلیمتر را به تعداد ۱۴ شاخه آماده کرده و بصورت رفت و برگشتی به یکدیگر جوشکاری نمودیم. سپس مجموعه لولهها بروی یک صفحه آلومینیومی با ضخامت ۲ میلیمتر مونتاژ گردید. در آخر کل مجموعه را به یک ورقه از جنس آزبست که هم دارای مقاومت حرارتی و هم مقاومت فیزیکی مناسبی میباشد ثابت نمودیم. بین مجموعه لولهها و ورق آزبستی از چندین فاصله انداز نسوز عایق به ضخامت ۳ سانتیمتر استفاده شده است. سازه ثابت کننده مجموعه دارای پایههایی است که مرکز کلکتور را یک متر بالاتر از سطح زمین قرار می دهد. همچنین امکان تغییر زاویه تا ۴۵ درجه پیش بینی شده است.

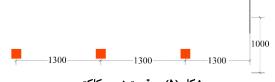
شکل (۴) کلکتور ساخته شده در محل نصب و طریقه قرار گیری آن کنار خط تولید را نشان می دهد.

شکل (۴): تصویری از کلکتور ساخته شده در محل نصب

۱ *– ۵ –* روش مدلسازی

کلکتور ساخته شده را به فاصله تقریبا ۲ متر (فاصله افقی) از ناحیه خنک کاری ثانویه و ۱.۳ متر از مرکز اولین شمش مطابق با شکل (۵) نصب نمودیم.

شكل (۵): موقعيت نصب كلكتور

در فاصله تقریبا ۶ متری از محل نصب کلکتور و دور از تشعشعات، مخزن ۱۰۰ لیتری آب قرار دارد. ۳ متر از این فاصله لوله آهنی بدون عایق به قطر خارجی ۱۲ میلیمتر و مابقی مسیر توسط شیلنگ منجیددار مقاوم دربرابر حرارت نصب شده است. مشخصات پمپ مورد استفاده جهت سیرکوله آب مخزن و دماسنج استفاده شده مطابق جدول (۳) می باشد.

جدول (۳) مشخصات تجهیزات مورد استفاده در آزمون

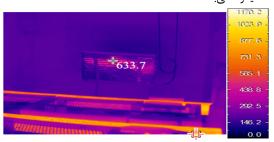
مشخصات	نام تجهيز
PEDROLLO***H=40-5 m Q=0.12-7.6 l/m***P550W	پمپ سانتریفیوژ
ASHE***DX400***0-100 °c	نمایشگر دما
ASHE***RTD PT-100***3Wire	سنسور دما

هدف از این آزمون، تعیین مدت زمان گرم شدن آب مخزن تا دماهای مورد نظر با استفاده از سطح جاذب ساخته شده و تعمیم آن به یک مجموعه بزرگتر میباشد.

قبل از شروع فرآیند ریخته گری دمای محیط و آب درون منبع درجه سانتیگراد میباشد. با استارت ریخته گری آب درون منبع شروع به گرم شدن می کند و پس از ^{8} درجه سانتیگراد به ^{8} درجه سانتیگراد میرسد. در مجموع پس از ^{8} دقیقه دمای آب به ^{8} درجه سانتیگراد رسید. آب که در کل این پروسه سیال عامل است توسط الکتروپمپ بین کلکتور و مخزن در جریان می باشد.

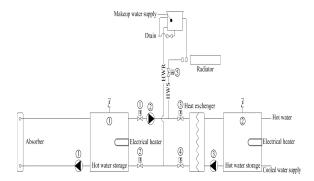
۲-۵- ترموگرافی مدل تجربی

در این بخش تصویر گرمایی گرفته شده از کلکتور، حین فرآیند ریخته گری ارائه شده است. همانطور که از شکل (۶) مشخص است دمای سطح کلکتور با ضریب گسیل ۰۸۵ برابر با ۶۳۳ درجه سانتیگراد می باشد.

شکل (۶): تصویر گرمایی کلکتور هنگام آزمایش

٣-۵- دياگرام استفاده از آب گرم توليد شده

شکل (۷): دیاگرام پیشنهادی تولید و توزیع آب گرم

در شکل (۷) روش پیشنهادی جهت استفاده از آب گرم تولید شده بصورت کلی آماده شده است. در این دیاگرام از آبی که توسط کلکتور ساخته شده گرم میشود، برای مصرف بهداشتی و سیستم گرمایشی استفاده می گردد. این سیستم دارای یک مخزن انبساط و دو مخزن ذخیره آب گرم میباشد. بروی هر کدام از این مخازن یک شیریکطرفه سوپاپی نصب شده تا در صورت لزوم از ایجاد خلاء جلوگیری کند.

با شروع فرآیند ریخته گری پمپ شماره ۱ روشن می شود و آب داخل مخزن را درون کلکتور جاذب به گردش در می آورد. تا زمانیکه دمای آب داخل مخزن به دمای مورد نیاز نرسیده شیربرقیهای شماره او۲ بسته میباشند. بروی مخازن ذخیره یک گرمکن برقی نیز نصب میشود تا در صورت نیاز مانند زمانیکه فرآیند ریخته گری وجود ندارد و یا اینکه میخواهیم سریعتر آب داخل مخزن را گرم کنیم از آن استفاده کرد. پس از گرم شدن آب تا دمای مورد نیاز شیربرقیهای ۱و۲ باز می شود. حال سه حالت امکان پذیر است. یکی استفاده از آب گرم شده بعنوان سیال سیستم گرمایشی در فصل سرما؛ دومی استفاده از آب گرم شده بعنوان سیال واسط سیستم آب گرم بهداشتی و سومین حالت ترکیب دو مورد فوق میباشد. در حالت اول شیربرقی-های ۳و۴ بسته بوده و پمپ شماره ۲ روشن است. در حالت دوم شیربرقی شماره ۵ بسته بوده و مابقی شیربرقیها باز میباشند. در حالت پمپ شماره ۳ نیز روشن میباشد. در حالت آخر تمامی شیربرقیها باز بوده و همه پمپها روشن هستند. در این حالت چون احتمال کاهش دما وجود دارد بروی مخزن ۲ یک گرمکن الکتریکی نصب می شود تا جبران کننده این کاهش باشد. آب جبرانی سیستم مدار ۱ نیز توسط مخزن انبساط تامین می شود.

مقایسه نتایج بازیافت تجربی و محاسباتی

در این بخش نتیجه تجربی مقدار حرارت بازیافتی توسط مدل طراحی شده با مقدار عددی بخش ۴ مقایسه می گردد. با توجه به بخش ۳ مقدار کل حرارت گسیل شده از سطح شمش هر سه خط تولید برابر با w 245513 می باشد. همچنین از معادله ۲ برای مدل

طراحی شده و برحسب شرایط محل نصب، مقدار حرارت بازیافتی محاسباتی برای شمش β متری برابر با ψ 41977 میاشد. نهایتا در شرایط یکسان برای کلکتور مذکور مقدار حرارت بازیافتی تجربی ψ 6066 است.

براساس مطالعات، جوانا تارس و همکاران [۱۱] تا w 4000 را در محل خنک کاری نهایی شمش بازیافت کردند که دمای فرضی آنها ۵۰۰ درجه سانتیگراد بوده است. ضمن اینکه ارتفاع نصب کلکتورهای آنها کمی بیشتر از کلکتور ما میباشد. بنابراین با توجه به دادههای فوق ما توانستهایم ۱۵ درصد حرارت تئوری را که به سطح کلکتور می تابد را در شمش ۶ متری بصورت تجربی جذب نماییم.

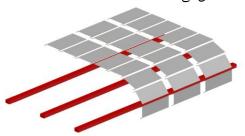
٧- مقدار صرفه جویی گاز طبیعی

عمده ترین سوخت مورد استفاده در محل آزمایش گاز طبیعی میباشد. هرچه مقدار متان موجود در ترکیب گاز طبیعی بیشتر باشد،
ارزش حرارتی بالاتری خواهد داشت. با توجه به اینکه ارزش حرارتی
متوسط گاز طبیعی در ایران حدود 8600 kcal/m³ بوده و مقدار
گرما بازیافت شده توسط کلکتور ، به ازای هر نیم مترمربع از صفحه
جاذب میتوان مقدار 8.65 شخص گاز طبیعی را صرفه جویی نمود. از
طرفی هزینه هر مترمکعب گاز طبیعی در منطقه حدود ۱۷۰۰ ریال
میباشد. بنابراین هر مترمربع از صفحه جاذب مبلغ ۲۲۱۰ ریال را در
یک ساعت کاهش میدهد. با افزایش تعداد کلکتورها یا بعبارت دیگر با
افزایش سطح جاذب، میزان صرفه جویی در مصرف گاز طبیعی

۸- نتیجه گیری

با توجه به فضای در اختیار و نیز شرایط اپراتوری محل آزمایش، میتوان از سطحی معادل m^2 بهره برد. این فضا در شکل (Λ) نشان داده شده است.

حال با استفاده از معادله (۲) برای طرح پیشنهادی می توان مقدار حرارتی که قابل بازیافت است را تخمین زد. با تناسب مقدار تجربی و مقدار محاسباتی و تعمیم آن به کل مجموعه، مقدار حرارتی که امکان بازیافت در این محل وجود خواهد داشت تقریبا $121086 \, \mathrm{kcal/h}$ می- باشد. در این حالت میزان صرفه جویی گاز طبیعی برابر با $14.1 \, \mathrm{m}^3 / \mathrm{h}$ ریال را در خواهد بود. این مقدار صرفه جویی هزینه ای معادل ۲۳۹۷۰ ریال را در هر ساعت کاهش می دهد.

شکل (۸): مدل نهایی و تعداد کلکتورها

[۵] ابطحی، کاظم؛ شبیه سازی انتقال حرارت در سیستم ریخته گری مداوم، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه صنعتی اصفهان، ۱۳۸۰.

[6] Ivanova A (2013) Calculation of Phase-Change Boundary Position in Continuous Casting. Archives of foundry engineering 13(4): 57-62.

[7] Ramírez-López A, Aguilar-López R, Palomar-Pardavé M, Romero-Romo A, MuñozNegrón D (2010) Simulation of heat transfer in steel billets during continuous casting. International Journal of Minerals, Metallurgy and Materials 17(4): 403-416.

[8] Villar A, Arribas J, Parrondo J (2011) Waste to energy technologies in continuous process industries. Clean Technologies and Environmental Policy 14(1): 29-41.

[9] Villar A, Arribas J, Parrondo J (2015) Waste heat recovery technology in continuous casting. Clean Technologies and Environmental Policy 17(2): 555-562.

[10] Shimizu M, Suzuki M, Iguchi F, Yugami H (2014) High-temperature solar selective absorbers using transparent conductive oxide coated metal. Energy Procedia 27: 418-426.

[11] Tarrés J, Mass S, Scholzen F, Zürbes Z (2014) Simulated and experimental results on heat recovery from hot steel beams in a cooling bed applying modified solar absorbers. Journal of Cleaner Production 68: 261-271.

[12] Kabelac S, Vortmeyer D (2010) K1 radiation of surfaces VDI Heat Atlas. Second Edittion. Springer, Berlin.

با توجه به مطالب فوق الذکر، می توان در هر ساعت حداقل ۲ درصد در مصرف گاز طبیعی و هزینه آن در شرکت ذوب آهن البرز غرب صرفه جویی نمود.

٩- فهرست علايم

m مساحت، A

kj/kg.K ظرفیت گرمایی ویژه آب،

انرژی گسیل شده یک جسم در فاصله بین دو طول $F_{\lambda_1-\lambda_2}$ موج، $\mathrm{w/m}^2$

 $m w/m^2$, شدت طيفى جسم واقعى I_{λ}

kg جرم آب، m

N خط عمود بر صفحه

m w/m انتقال حرارت جسم سیاه، q

kcal گرمای انتقال یافته، Q

 $oldsymbol{w}$ نرخ انتقال حرارت، $\dot{Q}_{12}$

m فاصله مرکز کلکتور تا مرکز شمش، S

K دما، T

۱-۹- علایم یونانی

زاویه مابین خط فرضی بین شمش و کلکتور، eta

.

arepsilon ضریب نشر جسه

ضریب دید ϕ_{12}

طول موج، μm

ثابت استفان بولتزمن σ 5.6704 imes 10⁻⁸(j/sm²K⁴)

۲–۹ زیرنویس ها

Amb محيو

I. J

۱۰– مراجع

[1] (2015) Steel Statistical Yearbook 2015. World Steel Association, Brussels.

[۲] متقیان، سلمان؛ شبیه سازی فرآیند خنک کاری ثانویه در ریخته گری مداوم فولاد، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید چمران اهواز، ۱۳۹۴.

[۳] حسین زاده، حامد؛ مدلسازی ریاضی برای انتقال حرارت و انجماد در ریخته گری پیوسته، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه صنعتی شاهرود، ۱۳۹۲.

[۴] آهنگری، حسین؛ شبیه سازی عددی فرایند انجماد فلزات به روش تفاضل محدود، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۹۰.